

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Paryż, dn. 19. Lipca. — Dzisiejszy Monitor zawiera następującą depezę o powstaniu hiszpańskim. Z St. Sebastian donoszą pod d. 18. Lipca: tameczna municypalność przyłączyła się do powstania, gwardya narodowa uzbrojono; adjutant Espartery został zamianowany gubernatorem Guipuzkoy. Gdy generał Zabala odbywał przegląd nad wojskiem, wciąż słyszano okrzyki: niech żyje królowa! niech żyje konstytucya! śmierć ministrom!

Druga depeza z Pau pod d. 18. b. m. opiewa; w Mataro, niedaleko Barcelony utworzył się komitet republikański. Członków przeciw tego komitetu aresztowano.

Paryż, 19 Lipca. — Cesarz wyjechał do Biaritz.

Z Barcelony donoszą pod dniem 17. b. m., że miasta Gerona, Tarragona i Lerida przyłączyły się do powstania.

Renta 3 proc. wczora wieczorem 70 fr. 60 c.

Triest, dnia 19 Lipca. — Pruski poseł w Atenach bar. Thiele przybył z Pireu do Triestu.

Parowiec przywozi wiadomości z Konstantynopola z d. 10 b. m. Według sprawozdania triestkiej gazety żąda austriacki internuncyusz przywrócenia dawnego stanu rzeczy w księstwach naddunajskich, a więc z protektorem rosyjskim, gdy tymczasem lord Redcliffe chce wpływać na obsadzenie posad. (?) Porta skłania się do zdania Austrii. (?) Według tychże wiadomości miało przyjść do waleń bitwy nad granicą Imerycyi, którą Rosyanie przegrali. — Admirałowie Duudas i Hamelin znajdowali się w Warnie. Marszałek Saint Arnaud przesłał 400 wojska tureckiego do Czerkiesy.

Berlin, 20. Lipca. — Naj. Pan raczył nadać majorowi Hejnemann order orła czerwonego czwartej klasy; a zamianować sędziego przy sądzie powiatowym Beckera w Lübecke radzcą rejencyjnym, tudzież prokuratora Hahndorfa w Crossen, dyrektorem sądu powiatowego w Guben.

Berlin, d. 19. Lipca. — Dzisiejsza Kreuzzeitung donosi: niedawno temu zamieściliśmy w tém miejscu wstępny artykuł Timesa o królu neapolitańskim, aby pokazać naszym czytelnikom, jakie uczucia podzielał lud i rząd angielski pod względem niepodległości reszty państw. Wzywamy do porównania stanowiska, jakie zajmuje Rosya podejrzwana o swoje wpływy, a jakie Anglia w obec innych narodów.

Mamy dziś sposobność do pomówienia o tym przedmiocie. Znów znajdujemy w Timesie wstępny artykuł, dotyczący nie Neapolu, ale Prus. W nim groźby wymierzone są nie przeciw dzierżycielowi stopy włoskiej, ale przeciw królowi ludu doświadczonemu w boju i zwycięstwie; jego nienawiść nie spada tym razem na głowę katolickiego, romańskiego, obcego ludu, ale na lud z nim spowinowacony ewanigelicki. A przeciw mowa w tym artykule, daleko przewyższa popospolitością i dobitnością wyrazów, groźbami i nienawiścią artykuł wymierzony przeciw Neapolowi.

Nie możemy powtórzyć całego artykułu owego z Timesa, bobyśmy stali się współwinowajcami zelżywości miotanych przeciw najdosłójniejszemu miejscu, jakoteż przeciw każdemu pruskiemu poddanemu, ograniczamy się przeto na udzieleniu miejsc następujących: w wojnie, którą nam narzuciła napastliwa polityka Rosyi, narazone są nazbyt interesa bardzo ważne i dla tego niemożemy na takie pozwolcie postępowanie. Prusy najmniej silne i najmniej zabezpieczone pomiędzy głównymi mocarstwami europejskimi, niemają prawa występować przeciw polityce owych potężnych mocarstw, które ofiarowały im swe zaufanie i przyjaźń. Prusy wystawione na wszystkich granicach swoich na napasę każdego z czterech mocarstw, zdają się zapominać, że obszar obecny swoich posiadłości mniej własnej sile lub jednoci, jak europejskiemu prawu politycznemu zawdzięczają; i gdyby pozostać miały na tej drodze, na której zarówno się oddalały od Austrii, jakoteż od Anglii, naraziłyby się na podniecenie wojny w Europie, której najpewniej i najbezpośredniej stałyby się ofiarą. Ale nie przypuszczając tych ostatecznych wynikłości, tylko przyjmując, że Prusy pozostaną nadal w odrębnym stanowisku, jakie teraz obierają, to dosyć wydarzyło się wypadków, aby inne mocarstwa były wolne od wszelkich względów na wygodę lub zdanie Prus. W tej chwili ciągną bogate zyski porty nadbaltyckie pruskie przez uboczny handel rosyjski i następczą pomoc czynną nieprzyjaciółom Anglii i Francji. Jeżeli rząd pruski zbyt nadużywa cierpliwości sprzymierzeńców i chce korzystać z swojego położenia,

aby potrzebne działania na wschodzie wstrzymywać, i wyłamywać się z pod swych zobowiązań, natenczas mocarstwa morskie z swój strony posiadają w ręku swoim środek, do udaremnienia takiego zakrytego sprzymierza z nieprzyjacielem, i do wymuszenia takiego postępowania, któreby więcej się zgadzało z zasadami, które gabinet berliński przynajmniej w teorii wyznaje.

Niemamy potrzeby odpiierać obszernie obwinienia zamieszczone w owym artykule. Zasady, które wyznawał gabinet berliński przynajmniej w teorii, to jest na konferencyach wiedeńskich, są jeszcze te same, których się dziś trzyma, a których się wyrzekły Anglia i Francya w tej samej chwili, gdy nagle ogłosiły dawne ułożone plany względem podziału Rosyji, odebrania brzegów morza czarnego i t. d. Prusy chcą przywrócenia trwałego i stałego pokoju, który gruntuje się na uznaniu europejskiego stanu posiadłości, i jako były przeciwni podziałowi Turcyi, tak też są przeciwni obciosaniu Rosyji.

Times tak dobrze wie o tém jak i my, ale oddawna przyzwyczaił się uważać Anglią za przewodnika ludów, z którymi jest sprzymierzona, oddawna przyzwyczaił się słyszeć w Portugalii i Włoszech obronę najbezpieczniejszego samolubstwa polityki angielskiej w uniesieniu pozornem lub nakazanem obcych ludów, teraz helkoce ów najwierniejszy organ publicznej opinii na wielkiej wyspie, gdy widzi lud i państwo, czujące swoją siłę, godność i swój obowiązek, obierające własną drogę i dobywające miecza ku swemu li bezpieczeństwa.

A przecież Anglia jedynie przedsięwzięła tę wojnę przeciw Rosyji w uronieniu, że kolumnami niemieckimi wsparta będzie jej flota działająca na morzu. Dziś zanoszą się w Anglii z powodu tego zawiedzenia siebie.

Artykuł w Timesie najlepsze daje ku temu świadectwo.

Powiada, że nas z czterech stron brać można, na to odpowiadamy, że nasze dzieje znają czas, w którym byliśmy napadnięci ze czterech stron, był to czas, w którym wielki Fryderyk tron wielkiego kurfirsta w koło wielkich mocarstw europejskich wprowadził.

Powiada nam, iż zawdzięczamy nasze obecne posiadłości nie własnej sile i jednoci, ale europejskiemu prawu politycznemu; — odpowiadamy jemu, że europejskie prawo polityczne wyparło nas za Elbę i że siła pruskich bagnatów i wewnętrzna siła wychowania pruskiego nasze granice rozprzestrzeniła aż do Renu.

Powiada nam, że Anglia posiada środki w swoim ręku, do zmuszenia nas do posłuszeństwa, — na to odpowiadamy, że groźbami zawsześmy pogardzali, równie jak chętelnością naszej odwagi i naszej sily.

Pozostawiamy śmiało to innym, a Anglia była w pewnych przypadkach do tego skłonna, gdy biła 12. godzina niebezpieczeństwa.

Kto wie, kiedy się powtórzy dzień pod Waterloo, kto wie, kiedy znów angielski wódz do znużonego oka przykładać będzie teleskop i z rozpaczą w sercu patrzeć będzie na dalekie pola, otoczony nieprzyjaciółmi szturmującymi i ustępującymi przyjaciółmi, powtarzając słowa żelaznego księcia: chciałbym, żeby tu byli Prusacy!

Północny teatr wojny.

Gazeta wezyska donosi z Baltyku, co następuje: Barösund d. 10 Lipca: d. 1. Lipca flota połączona, której przednia straż o pół mili stała od Kronstadu, a główny korpus o milę drogi, otrzymała rozkaz do powrotu. Powód tego odwrotu był niewiadomy, ale niedziwiono się wcale Napierowi, że nieuderzył na Kronstad, niemając dostatecznych sił lądowych. Naprzód postanowiono wyjść na świeże powietrze, bo w Kronstadzie ciężka panuje cholera i wiele na nią zapadło marynarzy na flocie. Najwięcej umarło na okręcie »Austerlitz« na tę epidemiją, bo przeszło dwudziestu ludzi. Ze cholera wielkie czyni spustoszenia pomiędzy załogą kronstadzką dziwić nie powinno, wiedząc że kazematy łameczne przepelnione są wojskiem, a służba dzień i noc odbywana bardzo je osłabia. Dnia 3. stanęła flota pod Barösund szczęśliwie, tylko jeden okręt źle holowany przez parowca, wpadł na skałę ukrytą, z której dopiero po 16 godzinach zdołano go ściągnąć. W Barösundzie znajduje się teraz 42 okrętów połączonej floty. Do tych się nie liczą okręty wysłane na blokadę brzegów rosyjskich i eskadra admirała Plumridge, która uwija się po zatoce botnickiej.

Z Gdańska donosi Patrie, że tam odebrano wiadomość z portów rosyjskich, iż rząd z Petersburga wysłał nowe instrukcje do komendantów fortec, aby za pojawieniem się floty połączonej tylko odpornie, a nigdy zaczepnie nie działali.

Sztokholm, 12. Lipca. — Przykre tu na nas wywarło wrażenie, że pocztę szwedzką idącą do Finlandy przytrzymali Anglicy i rozpieczętowa-

*) Imerycja graniczy z turecką Georgią, Gurią, Mingrelią i Kaukazem i cała jest pod panowaniem Rosyi. Stolica Imerycyi Kutais.

W sąsiednim kraju, który największa wodna Austrii droga przerzyna, panuje wojna z wszystkimi naturalnymi skutkami, to jest z zawichreniem wewnętrznego publicznego życia i ze szkodą zewnętrznego handlu. Na dłuższe trwanie tego stanu, Austria zezwolić nie może. Interwenuje więc, ażeby w ognisku tego nieporządku prawny porządek rzeczy przywrócić. Interwencja ta nie stanowi jeszcze *casus belli* przeciw Rosyi, chyba w Petersburgu panowała jakaś szalona gorączka bicia się; o czem dopoty tu wątpić będziemy, dopóki nas najniepodobniejsze do wiary dowody o mylności zdania naszego nie przekonają. Obecność Austrii w Księstwach Naddunajskich aż do przywrócenia ogólnego pokoju, jest ową zbrojną neutralnością, którą najświatlejsi politycy zalecali zawsze jako środek, nie tylko do osiągnięcia pokoju, ale do przeprowadzenia takiego traktatu, któryby uwzględnił interesy wszystkich, i ustalenie równowagi europejskiej, z frazesów jakimi są dotąd, w czyn zamienił, opierając się na zaspokojeniu sprawiedliwych i naturalnych żądań. Ogółowość tego zaspokojenia, mieści w sobie naturalnie ograniczenie pojedynczych interesów, interesami państw drugich. Traktat pokoju musi znaleźć graniczną linią pomiędzy równoprawnionemi dążeniami, jeżeli równowaga nie ma być zwodniczą, tudzież jeśli niema być żywiołem do nowej wojny, która każdego czasu wybuchnąć może, jeżeli jej sprzyjać będą okoliczności i nadzieja otrzymania pomyslniejszego skutku. Na początku bieżącego stulecia byliśmy świadkami nie malej liczby podobnych traktatów pokoju, któreby właściwie traktatami wojny nazwać można było, gdy prowadziły tylko do zaciętszych i więcej niszczących wojen. Zbrojna więc neutralność, o jakiej mówię, jest również daleką od tej o sobie niepamiętającej neutralności, któraby środkową Europę w jakiś szaniec przeciw Rosji zamieniła chciała, jak i od tego niekwestionowanego lafiryndyzmu, któryby Niemcy do rangi profosa zachodu ponizić chciały...

Zapowiedziany przez Kor. austryacką drugi artykuł o pożyczce, następującej jest osnowy:

W obec przeważnych i obchodzących celów nowej pożyczki, N. Pan raczył nakazać, ażeby inicjatywa środków ku osiągnięciu jak najwyższego udziału wszystkich klas ludności w pożyczce, wychodziła od władz politycznych krajowych. Przedłożenie przeto listy subskrypcyjnych, tymże władzom jest oddane; i polecono im obok tego, ażeby zważywszy na wielki interes obecnych czasów i przyszłości monarchii, določyli największego starania z swej strony, ku uzyskaniu pomyslnego skutku subskrypcyj, i użyli w właściwy sposób wszelkiego swego wpływu, iżby osiągnąć powszechny w niej udział i zapewnić powodzenie całego przedsięwzięcia.

Sprawą to jest honoru dla całej ludności, żeby odwołanie się monarchy do czynnego udziału wszystkich posiadających w jego państwie, znalazło wśród niej oddźwięk, któryby w oczach Europy był dowodem, że Austriacy leżą chętnie wszystkie siły, gdzie idzie o wykonanie środka, przedsięwziętego przez ich ukochanego monarchę w dobrze zrozumianem interesie państwa.

Wykształcenie jednolitości monarchii, i solidarność interesów, zapewnione przez wykonanie zamiaru na tak wielką pomyslaną skalę, wkłada na wszystkie kraje koronne państwa obowiązek, določenia wszystkich starań, żeby stosunkowa część narodowej pożyczki, wypadająca na każdą szczególnie prowincją, w drodze subskrypcyj pokryta została.

Końcem osiągnięcia tego rezultatu, zachodzi potrzeba, żeby dokładne pojęcie celów tej pożyczki, zrozumienie jej konieczności, jej dobroczynnych skutków w razie jeżeli się uda — szkodliwych zaś następstw, gdyby się udać nie miała, przeniknęło wszystkie klasy ludności; tudzież, żeby każdy z tych klas, w sposób jej sposobom widzenia najwięcej odpowiedni, cele o których mowa jasno wystawione, możliwe zaś i błędnego pojmowania wyniki zarzuty, w nauczający sposób sprostowane były.

W zakresie tym otwiera się ojczystemu dziennikarstwu, najkorzystniejsza pole działania. Oprócz tego wszyscy ci, których do tego upoważnia, albo należą do ocenienia tego zadania, albo szczególnie jaki wpływ na swych współobywateli, czy to w większych, czy w mniejszych, czy w wysokich, albo też w najniższych kołach, powinni się kwapić, dokładać się słowem i czynem, ażeby wzniostemu temu przedsięwzięciu powodzenie zapewnić. Pomoc ich uczciwą, przyjmie rząd z wdzięcznością, więcej powimy, pomocy tej zwywa rząd nawet, a ich starania mogą rachować na najwyższe z strony rządu uznanie i ocenienie. Boć nawet nie może być inaczej, tylko każdy znakomitszy udział w pożyczce, każdy wreszcie dowód współpopierania szczęśliwego jej skutku, musi być uważanym za rzeczywistą zasługę, położoną wedle państwa i tronu.

Wielka, wspaniała i piękna Austria, zdolną jest zaiste zdobyć się na najszczersze poświęcenie się, na największe ofiary, na energiczne wysilenie w tym kierunku, gdzie obok patriotycznych względów, idzie jeszcze o zapewnienie własnego jej dobra, własnych jej interesów, a to na drodze usunięcia, paraliżującego wszelki ruch i wymianę, krepującego się przedsiębiorczego ducha, i kredyt narodowy, poniżającego metalowego agio; gdzie wreszcie do osiągnięcia tego wszystkiego, mieniakłada rząd na nikogo żadnych uciążliwych ciężarów, nie żąda żadnych ofiar, ale żąda pożyczki, która w obec dzisiejszego kursu waluty, i ceny swojej emisyjnej po $\frac{1}{100}$, blisko 7 procentów przynosić nawet może.

Jakkolwiek atoli przekonani być możemy, że operacja zamierzona najszczęśliwiej się powiedzie, widzimy jednak potrzebę, obmyślenia odpowiednich środków, ażeby wzniosta działalność narodu w tej mierze, systematycznie kierowaną była, a to celem osiągnięcia harmonii w szczególnych ofertach, w celu zaprowadzenia porządku i regularności w taku wszystkich pojedynczych usiłowań, w celu wreszcie uniknięcia wszelkiego rozstrzelania działalności w tej mierze.

Obmyślenie takich odpowiednich środków o jakich mówimy, poleconem zostało szefom krajów koronnych, pod największą jaka być może odpowiedzialnością. Zaufanie poddałych im ludności, wesprze ich zapewne w ich usiłowaniach, i chociaż pożyczka ta jest zupełnie dobrowolną, niewątpimy, że każdy dobry Austriak, poczyna sobie za powinność, za rzecz honoru, za wezwaniu wedle możliwości zadosyć uczynić.

Jeżeli zamierzona operacja ma się zupełnie powieść, i potrzeba uciekania się do innych środków zbyteczną się pokazać, każdy pojedynczy musi się

wziąć do dzieła. Obowiązkiem przeto każdego jest, pomagać wedle sił żeby to wielkie przedsięwzięcie przyszło do skutku. Miare tej pomocy znajdzie każdy łatwo w wielkości swego, różnorodnego mienia, przychodu, zarobku, w ogóle swoich stosunków i okoliczności.

Przy rozdziale wyplaty pożyczki, na raty 3, 4 lub 5 letnie, kwota którą subskrybent stosownie do summy subskrybowanej, w każdej pojedynczej racie zapłaci, zlatwością przezeń będzie mogła być zebrana; i ta też okoliczność stawia bogatszych w możliwości, subskrybowania summ znaczniejszych, summ mogących zaświadczyć o ich patriotyzmie i gotowości poświęcania się, uboższym zaś nastęrcza sposobność, przystąpienia do tego narodowego przedsięwzięcia, wedle swej możliwości. Bo przystąpienie to, nie jest przecie z strony ich żadną ofiarą, któraby ponosili, lecz tylko usługą, oddaną drugim i samym sobie.

Bo dla uboższych właśnie subskrybentów, skutki pożyczki wyjdą na jedno, jak gdyby na tej drodze została zaprowadzoną na wielką skalę organizowana, całą monarchią i wszystkie klasy jej ludności obejmująca kasa oszczędności, przynosząca im większe korzyści, aniżeli wszystkie inne przedsięwzięcia.

Zresztą rozumie się samo przez się, że w miarę jak z strony zupełnie niezamierzonych kontroubentów spodziewać się potrzeba, że w pożyczce nie wezmą udziału, zamknięte klasy, pospieszają tym więcej, wynikły ztąd ubytek zastąpić i pokryć. Dla tego też oczekiwac należy: że odznaczające się zawsze patriotyzmem swoim wyższe duchowieństwo, fundacye i klasztory, osiadły stan szlachecki, i więksi posiadacze ziemi, bankierowie, kapitalisci, i właściciele większych lub mniejszych przemysłowych zakładów, większe nareszcie i zamknięte gminy, wezmą znakomity i hojniejszy udział w zamierzonym pożyczce.

— Pädagog. Wochenblatt proponuje i przekonany jest, że propozycja jego znajdzie wielu zwolenników, aby w dniach trudnych, tak jak nigdyś przy zaciąganiu pożyczki narodowej dostarczyć rządowi kapitały bez procentu na lat kilka i radzi, aby w tym celu naznaczono kasę do przyjmowania takich beprozcentowych pożyczek. Gdyby zaś rząd chciał zachęcić do takich ofiar, wystarczyłoby wręczać takim dawcom medale przy zwrocie kapitałów w ten sposób pożyczonych. Dzienniki zagraniczne, mówi to pismo, przekonane są, iż zaufanie publiczne w Austrii niezmiernie się wzmocniło, z powodu stanowczej polityki rządu w sprawie wschodniej, i że w skutku tego spodziewać się należy, iż podpisy na nową pożyczkę przeniosą sumę oczekiwaną.

— Rząd wojskowy doraźny w Szegedynie skazał Jerzego Modoka zbiega wojskowego na szubienicę za rozbój. Wyrok ten wykonany został 5. b. m.

— Gabinet cesarski zajmuje się obecnie przedmiotem regulacji stosunków politycznych i administracyjnych księstw naddunajskich. Cesarski internuncyusz w Symbule otrzymał w tym względzie stosowne polecenia z wezwaniem przedstawienia porcie propozycji gabinetu cesarskiego i porozumienia się wspólnego. Rząd cesarski chciałby podobno przywrócić dawny stosunek obu gospodarów Stirbeja i Giki wydalonych z księstw na rozkaz wojskowych władz rosyjskich i oddać im napowrót rządy kraju. Czy to się zda na co, dziś układają się o formę rządu w krajach wojskiem nieprzyjacielskiem zajętych? Przyszły stan rzeczy w księstwach zależeć będzie od skutku wojny i rozleglejszych kombinacji europejskich.

Grecja.

Ateny, d. 7. Lipca. — Kreuzzeitung pisze co następuje: utrapienia dworu greckiego jeszcze się nieskończyły. Ministerstwo francuzkie i angielskie żąda, aby król grecki wszystkich Niemców oddał z dworu, niemieckich lekarzy, niemieckie damy nadworne, niemieckich kucharzy, stajennych, jednem słowem wszystkich, co mówią po niemiecku. (Czemuż nie samej królowej, i siebie samego? przecież oboje są także Niemcami). Teraz zobaczymy czy N. Pan na to przystanie. To ponizienie monarchy wielkie uczyniło wrazenie na niemieckie gabinety. Ale cóż to wszystko pomoże, kiedy gabinety niemieckie nie działają. Angielski poseł pan Wyse miał otrzymać notę od lorda Clarendona, z której pokazuje się, że gabinety pruski i bawarski w tej mierze poczyniły przedstawienia w Londynie i Paryżu, ale gabinet paryżki więcej ujmuje się za gabinetem greckim, niż za królem Grecyi. Francya osobliwie ma popierać generała Kalergi, który najgorzej się obchodzi ze swoim królem i panem. Minister sprawiedliwości natomiast prosił Naj. Pana o przebaczenie, a akt amnestyi z poprawką króla przyjętym został przez radę ministrów i ogłoszonym. Spór ten ukończył się za wstawieniem się posłów wielkich mocarstw.

— Jenerałowie Spiro Milius, Gardakioti Grivas i Vlachopoulos, wszystkie trzy senatorowie państwa greckiego, stawieni zostali przed sąd wojenny, obwinieni że przekroczyli regulamin wojskowy. Jest to osobista zemsta jenerala Kalergi. W ostatnim tygodniu przetrząsnęto tu mnóstwo domów, a to w skutek zabrania okrętu greckiego przez francuzką marynarke, na którego pokładzie znalezione amunicya, sprzęty wojskowe i znaczna summa rubli rosyjskich, w srebrze. Okręt ten popłynął do Volo i znajdował się na nim dwóch członków gabinetu powstańczego działającego z Aten. To rzuciło podejrzenie na ów statek, a admirał francuzki Barbier de Tinan wysłał za nim okręt parowy, który przytrzymał statek grecki pod Cap d'or i odprowadził go do Pireu. Osadę z tego statku okuto w kajdany i wyprowadzono z niej śledztwo. Z tego pokazano się, że pieniądze w rzeczy samej były przeznaczone dla powstańców. W skutek tego przetrząsnęto pomieszkania redaktorów Nadziej i Aeona i zabrano papiery profesorom Kosty i Jeanowi. Hr. Metaksa, był poseł w Konstantynopolu, Paicos był minister spraw zagranicznych, z wielu innymi znakomitymi mężami stanu będą surowo badani, ponieważ u Metaksa znaleziono 50,000 fr. Niewiadomo jak rzecz się ta skończy, Osadę nareszcie zabranego okrętu wypuszczono na wolność, ale admirał francuzki niechce wrócić ani okrętu, ani pieniędzy. Opis bitwy pod Kalambaką zgadza się z moim ostatnim listem. Teraz dowiedziano się, że nie jeden, ale kilku zdrajców opuściło bohatyryckiego Hadij Petrosa. Powstańcy wszystkie wracają przez granicę. Mnóstwo rannych przybyło do Lamii, Prewezy i Volo. Wielu schroniło się do jaskiń pomiędzy górami.

Turcyja.

Soldatenfreund pisze o stanowisku wojsk zachodnich w Turcyi: Książę Cambridge, ks. Napoleon, lord Raglan i marszałek St. Arnaud przy-

